

DE POSTRIJDER

Men schrijft te Tongeren bij M. COLLEE, uitgever en eigenaar van dit blad.
De Postrijder verschijnt 's dinstags, 's dondersdags en zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten franco gedaan worden aan den uitgever Grootte Markt, n° 37-39, Tongeren.

DER PROVINCIË LIMBURG.

ABONNEMENT
Driemaas per week 6 franks per jaar.
Twee : 5 „ „ „
Een : 4 „ „ „
Een blad afzonderlijk 10 centiemen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen 1 25 centiemen per drukregel
-Reclamen, vonnissen en andere artikels voorraan of binnen in het blad : 1 fr. den drukregel.

De personen die een **ABONNEMENT** nemen aan den **POSTRIJDER** voor het jaar 1904, zullen het blad **kosteloos** ontvangen, van den dag huoner inschrijving tot aanstaande Nieuwjaar.

TONGEREN, DEN 4^e DECEMBER 1903.

NIUWS uit de stad en de provincie.

Paardenmarkt te Tongeren DONDERDAG 17 DECEMBER.

VOLKSBOND ST. MATERNUS.
Zondag 6 December, 1903, om 4 1/2 ure juist, **Algemeene vergadering der werkende leden.**

DAGORDE :
1^e *Gedeeltelijke hernieuwing van het Hoofdbestuur.*
De uitredende leden zijn : MM. Dr. V. Delvoie, Voorzitter ; Ant. Franssen, Secretaris ; Math. Christiaens, Jos. Lysens, Pierre Moens en Jean Playmrs, leden.
2^e *Tombola.*
N. B. De uitgaande leden zijn herkiesbaar.
Het Bestuur.

BORGLOON. — De slechte fruitoogst dezes jaars heeft de landbouwers een gevoelige knak gegeven ; niet alleenlijk de landbouwers, maar ook de erfgoedgenoten lieden er thans door, want waar geen oering is, is geen vertoering, zegt het spreekwoord.
Wat de suikerbeet betreft, de opbrengst was middelmatig, terwijl zij nogal rijk is aan suikergehalte.

CORTESSEM. — De kosteloze Meergangen over landbouw en melkerij zullen beginnen als volgt :
Donderdag, 3 December, om half zeven, in de school van M. Lambrechts, leergang over landbouw, door M. Bessmans ; agronoom te St-Truiden.
Dinsdag, 8 December, om 4 uren, in de school van de Maréffe, bestuurder der melkerij te St-Truiden.
Alle belanghebbenden worden aangewakkerd deze leergangen bij te wonen.

GROOTE SPAUWEN. — Dinsdag morgend ontwaarde men hier tot eenaars verwoording, iets buitengewoons.
Het vaandel wapperde boven de melkerij ; welken men van zelf denken dat het een vreugdefest gold, daar men is de kermissdagen zelfs, er de driekant niet vroolijk in den wind zag wapperen.
Ook was de nieuwsgierigheid groot voor degenen die niet op de hoogte waren, doch ten verloop van een half uur was het raadsel voor elkeen opgelost. Men vernam dat men dus te voren het staartje der som had verveend welke men had om het het irischen de melkerij te geraken. Met rode veld dan ook de nationale vlag vreedgeloof ontplooid worden.
Fier waagde het dorp, waar iedereen van deze maatschappij deel nam ; ser was het dapperbestuur, dat overmoedig gewerkt heeft onder het geleide des voorzitters, den heer J. Reyners, eenen soot te hebben afgelegd van rond de 7000 fr. op den tijd van 2 jaar en 5 maanden, gedurende welke de „ Sint-Lambertus maatschappij „ in werking is geweest. Edoch er moet bigevoegd worden dat het kapitaal op het schuldboek is nitgeschrappt geworden ; daarbij nog met uiterst tevreden stellende uitbetalingen aan de leden, die zeer dikwijls verwoerd worden voor de belangrijke sommen die zij trekken.
Ter gelegenheid dezer voorspoedige werking en uitkomst zal men eerstdaags een gul feestje vieren.

RECKHEIM. — De gemeenteraad heeft li. donderdag eene afvaardiging naar Brussel gezonden, ten einde aan hooger band pozingen aan te wend, tot het behoud van het Staatsweld. gesticht.
Inderdaad, dertzefs verterk zou een gevoelig en om zoo te zeggen onterstelbaar verlies tweewebrenngen, indien we overwegen, dat, voor wat huizen alleen betreft, er oagenoeg een vijftigtal door de bijeen van voormeld gesticht ingenomen zijn zonder rekening te houden van de andere uitgaven. Hierbij dient niettemin aangestipt te worden dat het grootelijks te betwijfelen valt, of het behoud der school zal gehandhaafd worden.
Gezien de gebouwen van Yperen tot dat doel ingericht, d. i. bestemd zijn, voor een Weld. school, zoo moeten dezelve ingenomen worden en volgens men verzekert, zou de keus van het gouvernement voorloopig gevallen zijn op de school van Reckheim om deze naar ginder over te brengen.
De afvaardiging is vrijdag van Brussel terug gekeerd.
Zij verklaart, dat de boogere overheid haar gezegd heeft, dat het gesticht op het laatste van

1904 of in het begin van 1905 zal vertrekken naar Yperen.

Het gesticht van Reckheim zal waarschijnlijk, zooals het voorheen was, herschapen worden in een bedelaarsgesticht.

VELDWEZELT. — De gemeenteraad heeft alhier beslist dat den opbouw eener nieuwe school voor October 1904 zal geregeld worden.

MAESEYCK. — Door den laatste storm is op het gehucht „ Het Ven „ een in opbouw zijnde huis ingestort.

NEER OETEREN. — Terwijl M. Wouters zijne groote kloppicht deed, hadden zich drie loerjagers op de grenzen van de bosschen geplaatst om het vluchtend wild weer te vellen. Doch zij hadden zonder den waard geteld. Op eens verschijnen er drie gendarmen, die de jachtoverstreders met de luren vatte-den, niet zonder tegensstand te bieden. Er werden schoten gelost, maar niemand werd getroffen.

— Ooze kerk zal met een prachtige nieuwen vloer, volgens des gebouws versierd worden.

HASSELLT. — Verleden maandag, rond 10 u. 's avonds hebben twee personen dezer stad, eene braven ond-officier van het garnizoen aangerand en mishandeld op den St-Truidensteenweg en daarna het hazenpad gekozen. In de worsteling heeft hij zijn zakuurwerk gemist wat gevallen of genomen en tot heden toe niet teruggevonden is.
De daders zijn gehend en zullen loontje naar boontje te wachten hebben.

HOUPERTINGEN. — **ERG ONGETAL.** — Donderdag avond rond 7 uren, vloog hier, in de suikerfabriek Skin, een groot soelwiel of „ volant „ in drie of vier stukken, waarvan stukken door het dak werden geslingerd, terwyl andere de fabriek groote stoffelijke schade stichtten. Geene personen werden gekwast.

Het verlies door de eigenaars der fabriek, welke verscheidene dagen niet zal kunnen draaien, zal vrij aansienlijk wezen.

GRUITROBE. — **GEMAAKT ONTOEKT.** — In een bosch op de grenzen van Neer-Oeteren en Gruitrode, hebben de bonden van jagers, die er op jacht waren, een geraamte van eenen mauspersoon uit den grond gekraakt.

Het geraamte was van een volwassen persoon en lag met de armen uiten. De hoofdschedel stak nog in den hooft. De heer doktor van Neer-Oeteren, M. J. Peeters, heeft verklaard, dat de persoon sedert 14 jaren daar moet begraven zijn. Het parket is ter plaats geweest en heeft dadelijk een onderzoek ingespannen. Niemand weet hier dat er over 14 jaren hier in de omstreken iemand verdwenen is.

BINNENLAND.

Men meldt uit Luik :
Een deser dagen moest de onthulling van het nieuwe rivierbed der Ourthe plaats hebben. Doch de elementen zijn de menschelijke berekeningen voor gesierd. De hooge waterstand heeft gemaakt dat de rivier zonder toezicht noch Luik van haar nieuw bed bezit heeft gevonden. Dit feit heeft ook zijne goeden kant, want het heeft de overstroming van het *plains des Aguesnes* belet.

— De werken der tentoonstelling zijn voor het oogenblik geschorst, doch dit moet niemant verontrusten want overal was men op voorgescreven datums vooruit.

— De politie oostmoette zekeren P. van Luik, die van diefstal verdacht, opgezocht werd. Hij wandelde op den oever der Ourthe. De agenten zielden naderen, om hem aan te houden, sprong hij in de rivier om deze over te zwemmen, doch het water gewolten door de laatste regenvlagen, was zoo onstemmig, dat de stroom hem meeleepte. De vlucht kostte hem het leven.

— Men meldt uit Brussel :
De inspecteur der stedelijke waterwerken heeft al de gemeentebesturen langs heen de Senne verwittigd dat overstroming te vreesen is en zij dus goed zouden doen, de bewoosers te waarschuwen ; eenen voorsad- en boone koopwaren in veiligheid te brengen. Te Vorst is de Senne reeds buiten hare oevergastroomd.

— Men meldt uit Bergen :
Het parket heeft eenen treinooverste van den Staatspoorweg doen opsluiten in de gevangenis, voor diefstal van 8000 fr. ten nadeele van de Fransche Noorderspoorwegmaatschappij. Het geld werd verborgen gevonden op den zolder zijner woning.

— Men meldt uit Charleroi :
Een muur van een magazijn der samenwerkende bakkerij te *bon Grain* is ingestort. De puinen vermengden zich met 600 ton grassa, dat hier gestapeld lag, en dus grootendeels verloren zal zijn.

— Men meldt uit Namen :
De regen heeft den waterstand van de Sambre en den Maas op buitengewone hoogte gebracht. Op verscheidene plaatsen zijn de trekwegen over-

stroomd. 'Zelfde wordt gemeld uit Dinant en andere steden langs den Maasstroom.

— Men meldt uit Ecloo :
Het oude huis Minne, Roode Molanstraat, wordt thans afgebroken en voor den nieuwen bouw wordt de kelder vergroot. Bij het delven heeft men, daar een geraamte ondeckt, dat nog b-sloten was in een verroest kuras. Die soldaat zal waarschijnlijk over lang vervolgen tijden aldaar in den grond zijn gestopt, want het huis bestond reeds meer dan 130 jaar.

— Men meldt uit Ronse :
Bruno O. in dienst van eenen veekweker werd door eene razende koei aangevallen en met trappen en hoornsteken gedood. De arme jongen was eerst door de koei een eind voortgesleept bij middel van een leidsel, dat hij met eenen strop aan den arm had.

— **EEN LOCOMOTIEF GESPRONGEN TE ARSEELE.** — Vrijdag, rond den middag is de locomotief van een koopwarentrein toen deze tusschen de statien van Aarselele en Thielt was ontploft.
De slag werd gehoord tot in het dorp op een half uur afstand en selfs liep eene groote menigte toe.
Het was een vreeselijk schouwspel ; geheel de locomotief was opengerukt.
Een stuk ijzer van 3 à 400 kilos was 200 meters ver geslingerd.
Met het personeel was het droevig gesteld ; de machinist werd een tiental meters ver geslingerd en eenen voet gebroken.

De stoker werd eenen arm gebroken. Ze werden gelukkig niet verbrand.
Met den treinooverste was het nog erger gesteld. Deze was in den fourgon juist achter de machien. Hij kreeg een stuk ijzer op het lijf, werd een been gebroken en verder erg gekwast.
Zijn toestand boezemt onrust in.
Selfs bracht het volk hulp aan de gekwasteten. Deze werden op berries overgebracht naar de herberg van Sap, van Aarsele-statie.

Zij zijn daar verzorgd door de geneesbeeren Vander Borgh van Aarsele, De Zutter van Thielt en Cadet van D-staterghem.
Het verkeer is heel de namiddag onderbroken getzeet en de reizigers moesten van Aarsele-statie te voet gaan tot aan de plaats der ontplofing.
Daar stapten zij in eenen anderen trein en vice-versa.
Er was veel vertraging.

— Men meldt uit Oostende, dat een man in eenen hevigen huisslijken twist, zijne vrouw met eenen steefhaak heeft doodgeslagen. Verdere inlichtingen ontbreken.

— Men meldt uit Aarlen :
Tusschen Belgen en Duitschers werd in eene herberg Athus zoo bloedig gerochen met messen en revolver, dat meest allen gekwast zijn. Twee Belgen verkeerden in doodsgevaar.

— In de laatste drie maanden zijn te Aarlen op de Duitsehe grens reeds zeven moorden op Italianen gepleegd, telkens door landgenooten. Het oors- is te Thielt een zekere Fagnioni gevallen onder het mes van twee anderen. Fagnioni werd vermoord onder de oogen van zijn zoonje.

BUITENLAND.

MISDAAD IN BINEN SCHOUBURG. — Een koopman in schouwbureprogrammas van Marseille, is zondag gedurende de vertooning in den schouwbure der *Varidés* vermoord. Men heeft hem revolverkogels in het hoofd geschoten. De drijver der misdaad is onbekend.

— **SPOORWEGONGELUK.** — Dit Nieuws wordt gemeld dat de Combesse eene botsing heeft plaats gehad tusschen twee goedereentienen, waarbij de lijn Cete-Taruseen verstoep werd. De stoffelijke schade is overgroot, maar, wat nog erger is, er zijn zes beambten erg gekwast.

— **HET TEMPEEST.** — Het tempeest heeft groote schade aangericht. De *Druidé* een schip dat van Dover kwam, is verbrjzeld. De *Etclairer*, een schooner van *Triguier*, heeft schipbreuk geleden aan de monding van De Dour. Het is met man en muis vergaan.

Ingevolge de regens is de Leie buiten hare oeyers getreden. De wegen en straten, die op de Belgische grens uitloopen, staan vijftig centimeters onder water. De spoorweg is insgelijks overstroomd.
Avesnes staat onder water, de inwoners moeten met ladders naar de eerste verdieping hunner woningen klimmen. Het gasthuis is enkel met rijtuigen te bereiken. Vele huizen zijn verlaten.

Engeland.

EEN POLICIEAGENT DIEF. — De rechtbank van Liverpool heeft een politieagent veroordeeld tot tien jaar dwangarbeid. Hij had eene heele reeks diefstallen ten zijnen laste, en bij hem thuis had men meer dan 50,000 schillings aan waarde gevonden.

Italië.
Hoe Pius X in het Vatikan leeft, heeft een gezelschap Duitse archeologen en geschiedkundigen, die de vorige week een gehoor bij den Paus gehad hebben, veruomen uit den mond van den Paus zelf. Bij het onderhoud, dat genoemde geleerden, waaronder zich ook een paar Oostenrijkers bevonden, met den Paus hadden, verteld deze een en ander over zijne dagelijkse levenswijze en de manier, waarop hij het Vatikan bewoont. In eenen brief aan een blad van Weenen wordt hier en daar een greep uit dat onderhoud gedaan.
Eerst sprak de Paus over het irichten van het beroemde Appartamento Borgia ten beho-ve van den nieuwen kardinaal-staatssecretaris Merry del Val, die daar, naar de briefschrijver van het *Vaterland* verzekert, voorloopig slechts zijn intrek heeft genomen. De dagbladen, zei de Paus, hebben een groot geschreeuw aangeheven, omdat ik den staatssecretaris deze ruimen in gebruik heb gegeven. Men zegt, dat zij daardoor voor het publiek ontongankelijk zijn geworden. Maar juist het tegendeel is waar !
Tot nu toe waren deze vertrekken slechts twee dagen per week gedurende eenige uren voor het publiek geopend ; nu zijn zij den geheelen dag open, en zelfs 's avonds, als ze schitterend electrisch verlicht zijn, waardoor de heerlijke oude schilderwerken ook des te prachtiger uitkomen. Het heeft zoo men ook mij voorschrijven, waar ik moet wonen, en mij een of andere kamer in mijn eigen huis aanwijzen. Men heeft gezegd, dat ik als een groote heer wil wonen, omdat ik mij twee vertrekken heb laten irichten, ik heb evenwel nooit kunnen begrijpen, hoe Leo XIII zich meer dan 25 jaar lang tevreden kon stellen met zijn bescheiden verblijf. Hij sliep, at en werkte in ééne kleine kamer. Maar ik heb behoefte aan een luchtig, ruim verblijf. Ook kan ik niet als Leo XIII 's nachts alleen slapen. Ik moet weten, dat er een priester in mijne onmiddelijke nabijheid is, die onder alle omstandigheden beschikbaar is, anders zou ik niet rustig kunnen slapen. En voor alles moet ik irische lucht hebben. »
Toen een der heeren van het gezelschap, Hofrat Pastor, de opmerking maakte, dat dit vooral noodig was voor i-mand, die aan het Vatikan gebonden was, antwoordde de Paus : « Wat het wandelen betreft, ben ik zeer tevreden. Het Vatikan biedt de grootste wandelingen en mijn tuin is onbegrensd. Ook kan ik zeer goed tegen de lucht en zij, die de lucht rondom het Vatikan voor ongeezond houden, weten het niet. Een jevend voorbeeld daarvan is de 86 jaar oude Don Marcello (de ambtenaar Maasarenti van den pauselijkeen aalmoezenier), die sedert 1866 in het Vatikan woont en zich altijd best voelt. »
Een Tiroler in het gezelschap vroeg den Paus nog, of deze in zijne jeugd eens in Tirol was geweest, omdat zijn naam voorkwam in de registers der bezoekers van Fieberbrunn en Wörgl. De Paus ontkende glimlachend de juistheid daarvan en zeide, dat hij eens in zijn leven een berg vlak bij de grens had beklommen om het kleine bedevourisplaatsje *Madonna della Corona* te bereiken.

Rogland.
Voor de slachtofers der overstroming heeft de keizer een eerste hulpgeld van 10,000 roebels gegeven.
Het getal personen, die tengevolge der overstromingen zonder schuilplaats zijn, bedraagt 50,000. Zea duizend kelders staan onder water. Op de kerkhoven zijn talrijke lijken blootgespoeld.
De schade, door de overstroming veroorzaakt, is groot.

— Aardbevingen zijn donderdag avond, te 7 ure geroeld te Irkoutsk. Eenige minuten later stelde men eene lichte beving vast te Tchita.

Spanje
Storm. — Uit San Sebastian wordt gemeld dat een vreeselijk orkaan over de streek is losgebroken.
Een trein van Bilbao is ontriggeld. De tramdienst is opgeschorst.
De steden Hernani, Caserio en Ategorrieta zijn geyermond. De schepen in de haven moesten hunne kabela verduubelen.
Een schoener is gezonken en heel de bemanning omgekomen. Verscheidene schepen hebben schade geleden. De zee heeft een dreigend uitzicht. De baaien zijn ondergelopen.
De rivieren Loyola en Urola zijn buiten hare oevers getreden. De pompiers hebben verscheidene personen moeten reddes.

Eenige hofsteden dreigen in te storten. De overbieden hebben voorzorgen genomen.

Amerika.
EENE GESCHIEDENIS VAN STRUIKROEVERS. — Drie struikroovers die sinds lang opgezocht werden door de overheden, zijn zaterdag gevonden in eene hoeve van den staat Nebraska.
Zij hadden eene versterking opgemaakt met massas sneeuw en hebben gedurende twee of drie uren, tegen de politie een levendig geweervuur onderhouden.
De openbare macht werd versterkt door agena